

Pismo otwarte ws. niesprawiedliwego działania art. 93 ustawy PSWiN

██████████
██████████ ul. ██████████

Gdańsk, dnia 31.07.2025 r.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Wspólna 1/3,
00-529 Warszawa

Dotyczy: potrzeby zmiany art. 93 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie limitowania prawa do świadczeń pomocy materialnej

Zwracam się z uprzejmą, ale stanowczą prośbą o podjęcie inicjatywy zmiany przepisów ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w szczególności art. 93 ust. 4 i 6, w zakresie sposobu ustalania limitu 12 semestrów uprawniających do otrzymywania świadczeń pomocy materialnej (stypendium socjalnego oraz stypendium specjalnego dla osób z niepełnosprawnościami).

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, do limitu 12 semestrów wliczają się wszystkie rozpoczęte semestry studiów – niezależnie od: rodzaju uczelni, formy studiów, ich ukończenia (lub nie), a także – co najistotniejsze – niezależnie od tego, czy w danym czasie student korzystał z jakiegokolwiek formy wsparcia finansowego. Jest to rozwiązanie skrajnie niesprawiedliwe.

Prawo działa wstecz i karze za brak świadczeń

Osobiście jestem studentem, który rozpoczął nowe studia w 2025 roku, posiadając ważne orzeczenie o niepełnosprawności (pierwsze z 2022 roku), z zamiarem kształcenia się i zdobycia uprawnień zawodowych w zawodzie psychologa. Wcześniej, jeszcze przed wejściem w życie ustawy z 2018 roku, byłem wpisany na kilkanaście semestrów różnych kierunków (w latach 2012–2019), nigdy nie pobierając w tym czasie żadnego stypendium socjalnego ani specjalnego.

Obecnie, w świetle literalnego brzmienia art. 93 PSWiN, okresy te i tak zostały zaliczone do mojego limitu 12 semestrów – mimo że: nie miałem w tym czasie orzeczenia, nie korzystałem ze świadczeń, nie ukończyłem tych studiów, z powodów rodzinnych – wynikających z urodzenia się dziecka z niepełnosprawnością i konieczności skupienia całkowitej uwagi na jego rehabilitacji i rozwoju, a część tych studiów odbywała się przed wejściem w życie ustawy z 2018 r.

To nie tylko mój problem

W toku prywatnych rozmów i konsultacji z innymi studentami, kandydatami na studia oraz osobami z niepełnosprawnościami, wielokrotnie zetknąłem się z podobnymi historiami. Wiele z tych osób ukończyło wcześniej studia w zawodach, które dziś nie dają szansy na utrzymanie się ani na rynku pracy, ani w życiu społecznym. Chciałyby się przekwalifikować – do zawodów realnie dostosowanych do swoich możliwości (często ograniczonych zdrowotnie) lub zmieniających się potrzeb rynku, ale nie mogą tego zrobić, ponieważ ich wcześniejsze studia, mimo że nie pobierali wtedy żadnych świadczeń, wyczerpały im limit 12 semestrów.

Wnioski i postulaty zmian

Zwracam się z prośbą o:

1. Nowelizację art. 93 ust. 4 i 6 PSWiN w taki sposób, aby:
 - do limitu 12 semestrów wliczały się wyłącznie te okresy, w których student faktycznie pobierał stypendium socjalne lub specjalne,
 - wyłączone zostały okresy studiowania sprzed wejścia w życie ustawy z 2018 r., o ile student nie korzystał wtedy z pomocy materialnej.
2. Wprowadzenie przepisów przejściowych, umożliwiających studentom, którzy studiowali przed 2018 rokiem i nie korzystali z pomocy materialnej, ponowne ubieganie się o świadczenia na nowych studiach, szczególnie w przypadku uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności po tym okresie.

Dlaczego warto to zrobić teraz

Z dostępnych informacji wynika, że w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego toczą się obecnie prace nad kolejną nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a część zmian została już skierowana do Rządowego Centrum Legislacji (RCL). Uprzejmie proszę, aby właśnie przy tej okazji — w toku trwających prac legislacyjnych — uwzględnić również niniejszy postulat.

Gotowość do współpracy i rozmowy

Z uwagi na społeczną słuszność tej sprawy i potrzebę zmian o charakterze systemowym, deklaruje pełną gotowość do osobistego spotkania, rozmowy, udzielenia wywiadu lub publicznego przedstawienia mojej historii. Nie mam nic do ukrycia – a wszystko, o co proszę, służy nie tylko mnie, ale również innym osobom znajdującym się w podobnej sytuacji życiowej, edukacyjnej i zdrowotnej.

Z wyrazami szacunku,

 

Załącznik – propozycja zmiany art. 93 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Poniżej przedstawiam propozycję zmiany przepisów art. 93 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2023 poz. 742 z późn. zm.), która ma na celu zlikwidowanie niesprawiedliwego wliczania do limitu 12 semestrów okresów studiów, podczas których student nie korzystał z pomocy materialnej.

Obowiązujące brzmienie art. 93 ust. 4:

4. Łączny okres, przez który przysługują świadczenia, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1–4 i art. 359 ust. 1, wynosi 12 semestrów, bez względu na ich pobieranie przez studenta, z zastrzeżeniem że w ramach tego okresu świadczenia przysługują na studiach:

Proponowane brzmienie art. 93 ust. 4:

4. Łączny okres, przez który przysługują świadczenia, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1–4 oraz art. 359 ust. 1, wynosi 12 semestrów, z wyłączeniem semestrów, w których student nie pobierał świadczeń pomocy materialnej, z zastrzeżeniem, że w ramach tego okresu świadczenia przysługują na studiach:

Proponowane dodanie art. 93 ust. 4a:

4a. Do okresu, o którym mowa w ust. 4, nie wlicza się semestrów rozpoczętych przed dniem 1 października 2018 r., w których student nie pobierał świadczeń pomocy materialnej.

Obowiązujące brzmienie art. 93 ust. 6:

6. Do okresu, o którym mowa w ust. 4 i 5, wlicza się wszystkie rozpoczęte przez studenta semestry na studiach, o których mowa w ust. 1, w tym semestry przypadające w okresie korzystania z urlopów, o których mowa w art. 85 ust. 1 pkt 3, z wyjątkiem semestrów na kolejnych studiach pierwszego stopnia rozpoczętych lub kontynuowanych po uzyskaniu pierwszego tytułu zawodowego licencjata, inżyniera albo równorzędnego. W przypadku kształcenia się na kilku kierunkach studiów semestry odbywane równocześnie traktuje się jako jeden semestr.

Proponowane brzmienie art. 93 ust. 6:

6. Do okresu, o którym mowa w ust. 4 i 5, wlicza się wszystkie rozpoczęte przez studenta semestry studiów, o których mowa w ust. 1, pod warunkiem, że student pobierał w ich trakcie świadczenia pomocy materialnej, w tym semestry przypadające w okresie korzystania z urlopów, o których mowa w art. 85 ust. 1 pkt 3. W przypadku kształcenia się

na kilku kierunkach studiów semestry odbywane równocześnie traktuje się jako jeden semestr.